

Žďárské

noviny

únor / 2024
XXXI

enviro Velké Meziříčí
EKOANALYTIKA www.enviroeko.cz

SLUŽBY pro ZEMĚDĚLCE
ODBĚRY a ROZBORY

vod (pitné, závlahové, technologické aj.)
půd (minerální dusík, těžké kovy aj.)
rostlin (ARR, mikroprvky aj.)
ovoce, zeleniny (integrováná produkce)
kompostů, hnojiv, sedimentů, krmiv
DIAGNOSTIKA hádátka
bramborového

VRTANÉ STUDNY

PATROL®

- poplachové zabezpečovací systémy
- elektrické požární systémy
- kamerové systémy
- komunikační datové sítě
- projekce, montáž, servis a revize

INFO LINE 602 56 56 56
www.patrol.cz

ALARM SYSTEM

Začne průzkum o životní úrovni

V době od 3. února do 23. června 2024 organizuje Český statistický úřad (ČSÚ) výběrové šetření v domácnostech s názvem Životní podmínky 2024.

Smyslem je získat dlouhodobě srovnatelné údaje pro hodnocení sociální a ekonomické situace obyvatel a data pro výpočet ukazatelů peněžní a materiální chudoby.

Takové informace o sociální situaci domácností nelze zjistit žádným jiným, než terénním způsobem.

Obdobné výběrové šetření pod názvem EU-SILC probíhá ve všech 27 členských zemích EU a dále v Anglii, Norsku, Švýcarsku, Makedonii, Srbsku, Turecku či na Islandu. Díky jednotné metodice lze mezi sebou porovnat ekonomické a sociální podmínky domácností.

Při tomto průzkumu o životní úrovni navštíví po celé ČR odborně proškolení tazatelé téměř 11,5 tisíc domácností, zahrnutých na základě náhodného výběru počítačem. Z toho 6560 domácností se šetření účastnilo již dříve.

Průzkum organizuje ČSÚ již od roku 2005 a dotazy směřují na bydlení, pracovní aktivity, příjmy či k materiálním a zdravotním podmínkám. Terénní pracovníci zapojení do šetření se budou prokazovat oficiálním průkazem tazatele a zároveň průkazem zaměstnance ČSÚ nebo dokladem totožnosti. Ze zákona jsou vázáni mlčenlivostí. **-lko-**

ZELENÁ HORA je oblíbeným cílem procházek. V UNESCO je už 30 let.

Foto: Lenka Kopčáková

Výročí žďárské památky UNESCO

Letošní rok je pro Žďár n. S. jubilejní. Před 30 lety byl kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře přijat na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Rozhodl o tom výbor UNESCO dne 16. prosince 1994 při svém zasedání v thajském Phuketu. Být v seznamu UNESCO je obrovskou poctou. Náš chrám sv. Jana Nepomuckého se tak v době přijetí postavil na bok památek jako historické jádro Florencie, Vatikán, egyptské pyramidy či francouzské Versailles.

Od roku 2001 je město Žďár n. S. i členem Českého dědictví UNES-

CO. Toto sdružení měst a obcí ČR, na jejichž území je památka UNESCO, hájí zájmy „unescových“ měst a vede jejich společnou propagaci.

Zde je seznam památek s datem přijetí:

- Historická centra měst Praha, Telč a Český Krumlov (1992)
- Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (1994)
- Historické centrum Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie Sedlec (1995)
- Lednicko-valtický areál (1996)
- Vesnická rezervace Holašovice a

Zahrady a zámek v Kroměříži (1998)

- Zámek a zámecký areál Litomyšl (1999)
- Sloup Nejsvětější Trojice Olomouc (2000)
- Vila Tugendhat Brno (2002)
- Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa Třebíč (2003)
- Krajina pro chov koní v Kladru-bech nad Labem a Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří (2019)
- Lázeňský trojúhelník (Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně) a Jizerskohorské bučiny (2021)
- Krajina žateckého chmele (2023).

-lko-

VODASERVIS

DODAVATEL ČERPADEL
&
ÚPRAVEN PITNÉ VODY

Jamská 2362/53
591 01 Žďár nad Sázavou
www.vodaservis.cz

VP radon
měření a vyhodnocení radonu

Měření radonu
v půdách a místnostech

Květná 1030/13
Žďár nad Sázavou

tel./fax: 566 628 232
mobil: 603 486 822
e-mail: vp-radon@vp-radon.cz
www.vp-radon.cz

Z01-vprM

WinFAS
EKONOMICKÝ SOFTWARE

software
pro velké i malé
společnosti

www.winfas.cz

% TRADIČNÍ %
**NOVOROČNÍ %
VÝPRODEJ**

SLEVA 50%

OPTIK
LÁLAJ

WWW.OPTIKLATAL.CZ

Dostupné bydlení je pilotní plán v ČR

První měsíc roku 2024 máme za sebou. Starosta Žďáru nad Sázavou Martin Mrkos (Žďár-ŽM) v rozhovoru pro ŽN bilancuje a odpovídá na naše otázky.

■ Lenka Kopčáková

Tři nejdůležitější investice, které se v roce 2023 podařilo dokončit nebo započít?

Sportovní hala, propojka ulic Brněnská a Jamská a těsně před Vánocemi se podařilo dotáhnout výstavbu městského nájemního bydlení s Českou spořitelnou - první projekt svého druhu v republice. Ta začne v nadcházejících týdnech.

Rozpracovaných projektů je několik desítek, někdy se jedná o menší zásahy v té či oné části města, v jiných případech jsou to projekty mající celoměstský význam. To je ale na samostatný článek :-)

Z jakého momentu roku 2023 máte osobně největší radost a co se vám naopak zatím nedaří realizovat?

Radost mám ze všeho, co se povede. Ať už je to drobnost, která zlepší život pár lidem, nebo velký projekt týkající se každého z nás.

Mám-li být ale konkrétní, určitě mi udělal radost závěrem roku náš žďárský advent. Náměstí ožilo lidmi, kteří přišli nejen za kulturou, ale prostě jen tak ven - potkat se a poklábosit se známými.

Vaše zpětná vazba na občany a jejich názory? Víte, po čem Žďáráci nejvíce touží a potřebují - a je to z pozice města v dohledné době reálné?

Tisíc lidí, tisíc chutí. Někdo chce opravené chodníky, někdo více zeleně. Jiný zase hřiště, někomu chybí určitá služba, někdo chce více peněz do sportu na úkor kultury a naopak. Někdo potřebuje bydlení a jiní zase umístit příbuzného do domova pro seniory, protože už nezvládají péči sami. Někomu trápí nedostatek zubařů... a mohl bych pokračovat.

MARTIN MRKOS je starostou města již druhé volební období.

Foto: Lenka Kopčáková

Takže rozhodně nelze říct, že jsou to pouze jedna nebo dvě stěžejní věci. Každopádně každý názor a sdělení občanů jsou důležité, i když nelze vyhovět každému a hned, nebo se vším souhlasit. Důležité je ty věci vysvětlovat, a to opakovaně. Zejména v případech, kdy se jedná o méně populární řešení, které je ale potřeba a které se pozitivně časem projeví.

Přišla nějaká reakce Žďáráků, která vás zamrzela, nebo naopak udělala radost?

Co mě mrzí, jsou anonymní hulvátské reakce, to, že lidé často vyvozují svůj názor z bulvárních drbů a jsou líní přemýšlet nad složitými otázkami.

Na druhou stranu mě těší, že zde žije spousta patriotů, srdcařů, uvážlivých, slušných a poctivých lidí, kteří mají smysl pro solidaritu a chápou mnohá úskalí a problémy. A rozumí tomu, že nelze udělat všechno a hned, ale fandí určitému směřování města.

Jak se žďárská situace vyvíjí ve věci chybějících zubařů? Stále je spousta

lidí bez péče.

Bohužel, v této věci na město dopadá jistá nefunkčnost státního systému a systémových problémů ve zdravotnictví. Tady platí, že voják se stará, voják má - náš městský dotační program na podporu stomatologické péče zajistil v průběhu let městu šest nových ordinací zubařů.

Pořád ale taháme za kratší konec lana, už jen proto, že dochází ke generační výměně zubařů, řada stomatologů je důchodového věku a spíše dochází k obměně za odchodu, než že by přišel zubař „navíc“. Dobrá zpráva je, že nyní jsou „rozjednaní“ další.

Mnohá města mají po zestárnutí stávajících pediatri problém s jejich náhradou. Visí tato hrozba i nad Žďárem?

Co se týká pediatriu a Žďáru - tak u nás je situace dobrá - proběhla generační výměna, přepravej ordinaci a nástup nových pediatriu. Takže ve Žďáře jsme na tom s pediatriu dobře. Problémy v regionu má Velká Bíteš, Třebíč a Jihlava.

Starosta k zubařům: Pořád taháme za kratší konec lana

Žďár se již několik let profiluje jako modrozelené město. Obohatila jej mnohá stromořadí, z města se dá vyrazit po obnovených polních cestách. Chystáte v tomto směru letos Žďárákům nějaké překvapení?

Letos plánujeme v pořadí již třetí revitalizaci zeleně, tedy odstranění nemocných a neperpektivních stromů a výsadbu nových. Půjde o 248 nových vzrostlých stromů v různých částech města. Další polní cesty máme v přípravě, ale nechci teď slibovat, že k realizaci dojde ještě letos. Kvůli majetkoprávnímu záležitostí to nemusí jít tak rychle. Uvidíme.

Ale rozhodně v tomto dlouhodobém projektu chceme pokračovat. Zpřístupnit okolní krajinu Žďárákům, pomoci přírodě. Letos také realizujeme několik tůní v krajině.

Za pár dní se koná v Novém Městě na Moravě šampionát v biatlonu. Jak tato událost ovlivní život Žďáru a v čem spolupracujete s pořadateli?

Spolupracujeme s policií a pořadateli především na tom, aby fungovala doprava a parkování. Ale bude to nápor, můžeme čekat, že se nárazově objeví dopravní komplikace. Doufám, že na této akci budou profitovat aspoň místní podnikatelé v segmentu ubytování, gastronomie či dalších služeb.

Před 30 lety byl kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře přijat do UNESCO. Odráží se toto jubileum v letošním žďárském kulturním životě?

Určitě, v srpnu proběhne velká městská slavnost připomínající toto jubileum. Pozvali jsme i pana prezidenta, protože v tu dobu se bude nacházet v Přibyslavi, při vzpomínce 400 let od úmrtí Jana Žižky. Zatím nemáme ale z prezidentské kanceláře na pozvánku odpověď.

Region Press Foto 2023 zachytil okamžiky

Po celý leden byla v prostorách Krajského úřadu Kraje Vysočina v Jihlavě k vidění výstava s názvem Region Press Foto 2023.

Přinesla snímky z celkem šestnácti vysočinských médií.

Žďárské noviny se prezentovaly momentkami ze žďárského masopustu a krojované pouti ke svatému Janu Nepomuckému.

Výstavu Region Press Foto 2023 uspořádal Syndikát novinářů Vysočina ve spolupráci s médii z našeho kraje. Byl to již 11. ročník tradiční akce, která přinesla záběry z průběhu uplynulého roku 2023. Zaujala tak milovníky fotografie i vysočinské patrioty.

U snímků byly vždy uvedeny stručné vizitky jednotlivých novin, časopisů, obecních či městských zpravodajů a webových portálů, které se do výstavy zapojily. (Pokračování na str. 3)

PŘEDSEDA Syndikátu novinářů Vysočina Jaroslav Paclík ukazuje panel s informacemi o výstavě Region Press Foto 2023.

Foto: Petr Klukan

KAŽDOROČNĚ se zapojují i Žďárské noviny. Přinesly momentky ze dvou tradičních akcí: masopustu a krojované pouti. Foto: Lenka Kopčáková

Pekař peče housky...

Již sedm let je Mateřská škola Žďár nad Sázavou zapojena do mezinárodního vzdělávacího programu Ekoškola, jehož cílem je, aby děti, učitelé, rodiče i další dospělí snižovali ekologický dopad činnosti školy a svého jednání na životní prostředí. Program vede ke zlepšování školy a jejího okolí a k posilování samostatnosti dětí. Děti se učí rozhodovat, kriticky myslet a přebírat zodpovědnost za naplňování cílů a konkrétních úkolů. Již tři školky se pyší titulem Ekoškola, který získaly a obhájily za vedení dětí k ekologickému smýšlení a aktivitám podpořenými ekotýmy složenými z dětí, rodičů i zaměstnanců školy. Každý školní rok se školky a jejich ekotýmy zaměřují na jedno z doporučených témat – Jídlo, Voda, Prostředí nebo Odpady. A právě na MŠ Pohádka ve Žďáře nad Sázavou se nyní věnují tématu Jídlo. Ekotým sleduje složení jídla, zdroj potravin od místních dodavatelů, hlídá a zaznamenává plýtvání s potravinami, atd. Jednou z aktivit k tématu byla také exkurze do Pekařství Rečice v lednu 2024.

Začátkem letošního roku se vydali předškoláci z našeho Ekotýmu na návštěvu pekařství. Majitel pekárny dětem vysvětlil, jak a z čeho se vyrábí chleba a rohlíky. Ukázal dětem váhu na vážení surovin, obrovský robot na zadělávání těsta, stroj na výrobu rohlíků a pec, kde se vše peče. Děti si mohly vyzkoušet pružnost těsta a předvedl jim i způsob pletení housky z jednoho pramene. Potom jsme se přesunuli do cukrářské výroby. Děti zaslaly nad šikovností cukrářek při výrobě dortů. Pro děti měly připravené upečené cupcakes, které si mohly nazdobit zdravým tvarohovým krémem a dozdobit malinami, jahodami a borůvkami. Také si je mohly vylepšit různými druhy čokoládových posypek a smajlíků z bílé čokolády, což se dětem

moc líbilo.

Pro děti to byl opravdu zajímavý prožitek. Druhý den jsme si prakticky vyzkoušeli pečení rohlíků a chleba v MŠ. A opravdu nám to šlo od ruky. Všechny děti dnes již ví, jak vzniká pečivo a co to dá práce, aby se povedlo a chutnalo!

Milena Boháčková, kolektiv MŠ Pohádka

Vysočina: jarní prázdniny budou o 14 dní dříve

Jarní prázdniny v Kraji Vysočina jsou o 14 dní dříve oproti původnímu plánu. Konají se v týdnu od 12. do 18. 2. 2024.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhovělo žádosti kraje o změnu termínu kvůli pořádání MS v biatlonu 2024 v Novém Městě na Moravě. Původně měly prázdniny být od 26. 2. do 3. 3. 2024.

Okresy Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár n/S. tak mají nyní jarní prázdniny ve stejném termínu jako okresy Praha (6-10), Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, Nymburk, J. Hradec, Litoměřice, Děčín, Písek a Frýdek-Místek.

-lko-

Nemocnice při šampionátu

Novoměstská nemocnice se chystá na mistrovství světa v biatlonu. Chirurgické oddělení posílí urgentní příjem a omezí plánované operace.

Na velký sportovní svátek, který v únoru vypukne v Novém Městě na Moravě, se připravuje i zdejší nemocnice. Velký příliv návštěvníků a sportovních týmů znamená i zvýšený počet lidí, kteří náhle onemocní, nebo se nějakým způsobem zraní a budou muset vyhledat lékařské ošetření.

„Každá velká sportovní akce, pořádaná v našem regionu, přináší zvýšený nápor na naši poskytovanou péči. Netýká se to ani tak samotných sportovců, jako spíše příjždějících návštěvníků, jejichž vysoká koncentrace zvyšuje riziko různých poranění a obecně stavů vyžadujících chirurgické ošetře-

ní,“ potvrzuje primář chirurgického oddělení Nemocnice Nové Město na Moravě MUDr. Jiří Toman.

Právě chirurgické oddělení mívá při podobných příležitostech plné ruce práce, přitom se musí postarat i o pacienty z naší spádové oblasti.

„Proto jsme v týdnu od 12. do 18. února na dobu konání závodů omežili plánovanou operativu. To, abychom měli dostatečný prostor pro řešení akutních případů vyžadujících hospitalizaci,“ vysvětluje MUDr. Jiří Toman.

Nemocnice také během šampionátu posílí služby na urgentním příjmu a postaví příslužby pro případ akutních operací. Naprostá většina lékařů ovládá alespoň jeden světový jazyk, takže v případě ošetření cizinců se primář Jiří Toman jazykové bariéry neobává.

-lko-

Region Press Foto 2023...

(Dokončení ze str. 2)

„Těší mě, kolik redakcí nám s letošní výstavou pomohlo, a děkuji jim za spolupráci. Média mají v jednotlivých místech Vysočiny svou důležitou roli – přinášejí aktuální zprávy pro obyvatele a fungují i jako nejlepší možný archiv dění v tom kterém měsíci či roce,“ uvedl předseda Syndikátu novinářů Vysočina Jaroslav Paclík.

Z jihlavského vydavatelství Parola se prezentovaly Jihlavské listy, Jihlavské noviny, Třebíčské noviny a Žďárské noviny.

„Fotografie spoluutváří stránky novin a časopisů, a často jsou to přímo ony, které zaujmou čtenáře a nabídnou mu přečíst si obsah článku. Snímky mají nejen estetickou, ale i vypovídací hodnotu. Jsou krásné, ošklivé, dokumentární, dobové..., zachycují okamžik, který zachovají navždy. Výstava předložila některé z nich,“ doplnil člen rady Syndikátu novinářů Vysočina, šéfredaktor Jihlavských listů Petr Klukan. Výstavy fotografií z vysočinských médií patří v našem kraji každoročně k těm nejpěknějším.

-lko-

WinFAS SOFTWARE s.r.o.

Přihlášky a více informací na adrese
SKOLENI.WINFAS.CZ

pořádáme školení

DAŇOVÉ NOVINKY 2024

Lektor: Ing. Pavel Běhounek **Termín:** 7.2.2024
Místo: Dům dětí a mládeže, Horní 135/2, Žďár n. S.

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Lektor: Ing. Jiří Klíma **Termín:** 15.2.2024
Místo: VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou, Studentská 1

MAJETEK

Lektor: Ing. Jiří Klíma **Termín:** 14.3.2024
Místo: VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou, Studentská 1

Kontakt: skoleni@winfas.cz, tel.: 731 150 655
Pořádá: WinFAS software s.r.o.

Do Nového Města míří světový biatlon

Již za pár dní bude Nové Město na Moravě hostit Mistrovství světa v biatlonu 2024. Až 450 sportovců z více než 30 zemí bude fandit přes 200 tisíc diváků.

■ Lenka Kopčáková

Zahajovací ceremoniál MS v biatlonu 2024 se odehraje na Vratislavově náměstí v úterý 6. února od 18.30 hodin, završí jej vystoupení Ewy Farné.

V doprovodném programu šampionátu zazní i koncerty Janka Ledeckého a skupin Buty, Alabama Music, Alfakanec či Onkels.

Vlastní sportovní program odstartuje ve Vysočina Areně ve středu 7. února smíšenými štafetami a šampionát uzavře v neděli 18. února hromadný závod žen i mužů.

Bude to podruhé od roku 2013, co toto ojedinělé biatlonové středisko pořádá světový šampionát. Vysočina Arena proto od roku 2022 prošla v režii Českého svazu biatlonu modernizací.

Na největší sportovní událost se dlouhodobě připravuje jak Sportovní klub Nové Město na Moravě, tak i zdejší radnice. Očekávaných až 200 tisíc návštěvníků bude mít své nároky a také značně ovlivní dopravu. Nyní již na webu MS najdeme přesný rozpis uzavírek.

Jak pro JL vysvětluje novoměstský starosta Michal Šmarda (SOC-DEM), 13denní událost silně ovlivní chod města. „Bude třeba zvládnout obrovský nápor návštěvníků, turistů, zajistit pro ně zázemí se vším všudy, parkování a pokud možno plynoucí dopravu,“ vyjmenovává.

Počet lidí ve městě se mnohonásobně navýší, čímž mohou režijní náklady města stoupnout o dva až tři miliony korun. Bude hodně záležet na počasí.

„Společně s Krajem Vysočina jsme rozhodli pro posun jarních prázdnin tak, aby proběhly ve druhém týdnu mistrovství. Distanční výuku budou mít jen některé střední školy, záleží to na rozhodnutí vedení škol. Důvo-

SVĚTOVÝ šampionát v biatlonu se do Nového Města na Moravě vrací po 11 letech. Zdroj archiv JL

dem může být i uvolnění ubytovacích kapacit,“ vysvětluje starosta Šmarda.

Mistrovství podle jeho slov přinese velký pohyb lidí v celém regionu. Plné jsou hotely od Brna po Jihlavu a od Třebíče po Pardubice. To způsobí i komplikace. „Dopravní omezení samozřejmě musíme koordinovat s okolními městy a obcemi. Žďár nad Sázavou je v tomto klíčový. Naši lidé jsou ve vzájemném kontaktu a vše dobře koordinuje Krajské ředitelství Policie ČR,“ informuje.

Nejdůležitější podle novoměstského starosty bude zvládnout dobře logistiku, svoz odpadu, úklid, parkování, koordinaci pohybu lidí po městě a v okolí. „Postarat se musíme o to, aby byl každý všude včas. A také musíme zajistit skvělé počasí a dobrou náladu,“ dodává s úsměvem.

Při otázce na počet lidí zapojených v městském organizačním týmu starosta říká, že jen z Nového Města jsou zapojeny stovky lidí, a všechny koordinuje organizační výbor mistrovství.

„Nezvládli bychom to bez pomoci dobrovolníků odjinud a především bez skvělé spolupráce s Krajem Vysočina a všemi složkami IZS. Ti k akci

přistoupili skutečně perfektně a velmi profesionálně,“ chválí tamní starosta.

Zvýšené náklady města na MS v biatlonu podle Šmardy přesáhnou v součtu 25 milionů korun. „Na druhé straně, většina těchto výdajů má charakter investic, a ty nám tu zůstanou i po mistrovství. Přímá dotace na pořádání akce je 5 milionů korun,“ dodává na dotaz ŽN.

Ať chceme, nebo ne, covid je tu stále s námi. Podle Michala Šmardy prozatím nejsou chystána žádná speciální hygienická opatření.

„Jsme ale připraveni na různé varianty. Naše nemocnice a její zaměstnanci si poradili s mistrovstvím před deseti lety, poradili si s covidem i se světovým pohárem za covidu. Teď už je nic nepřekvapí a rozhodně si nenecháme krásný zážitek ze sportovní události zkažit,“ dodává.

Předseda organizačního výboru MS v biatlonu 2024 a prezident Českého svazu biatlonu Jiří Hamza očekává na startu řádově 450 sportovců ze 30 až 34 zemí. „Z toho bude kolem deseti českých sportovců. Nominovaných bude 6 + 6, ale závodit může 5 + 5,“ vysvětluje.

Očekává nejméně 200 tisíc diváků, jen ze zahraničí jich přijede

na 40 tisíc. Fanouškům proto rádi dostavit se do dějiště světového šampionátu vždy včas.

Jak také Jiří Hamza kvituje, po rekonstrukci Vysočina Areny mohou pořadatelé nabídnout nesrovnatelně lepší divácké zážitky. To jak po sociální stránce, tak i v občerstvení. Sektor pro handicapované má nyní výtahy a toalety s euroklíči.

Měsíc před počátkem šampionátu již byly vstupenky na první neděli i druhý víkend MS vyprodané. „Na zbylé dny se ještě lístky dají sehnat. Všechny dny děláme ve spolupráci se školami, abychom tu propagovali biatlon. Na místě však již vstupenky prodávat nebudeme,“ uvedl 4. ledna pro ŽN předseda organizačního výboru.

Průběh soutěží bude možné sledovat na velkoplošné obrazovce přímo na novoměstském náměstí. „Problém je v tom, že závody budou každý den relativně pozdě. Kvůli tomu jsme museli na náměstí opustit některé tradiční programy. Nedá se to časově stihnout,“ lituje Jiří Hamza.

Co se týče dopravy, pořadatelé jsou podle něho připraveni na suchou i mokrou variantu.

„Na to včas vydáme speciální noviny a pokyny. Na telefonech bude aplikace s všehy informacemi,“ dodává prezident ČSB.

Starosta i prezident ČSB: Těšíme se

Novoměstský starosta i prezident ČSB odpovídají na stejnou otázku ŽN: Na jaký sportovní moment ze světového šampionátu se nejvíce těšíte?

Michal Šmarda:

„Těším se hned na první den. Cítím v kostech, že už ve středu 7. února zažijeme při smíšené štafetě vzrušující chvíli a překvapení. A pak se těším na poslední den - neděli večer, až uvidím koncová světla posledního odjíždějícího auta a budu vědět, že vše proběhlo bez průšvihů a Nové Město neklamalo.“

Jiří Hamza:

„Já se těším na všechny tři štafety, protože si myslím, že ve všech třech můžeme jet o medaile. Těším se na tu atmosféru, protože vím, že do Nového Města se těší celý světový biatlon.“

-lko-

Organizace světového šampionátu

Zahajovací ceremoniál

6. 2. (18.30-20.45) Vratislavovo náměstí

Světový šampionát v biatlonu 2024 zahájí oficiálně v 19 hodin slavnostní proslov pořadatelů.

Již od 18.30 hodin zde vystoupí neotřelé kulturní těleso s názvem Bratři v tricku.

V 19.10 hodin vypukne speciální show Biathlon in the sky. Od 19.30 hodin vystoupí Ewa Farna.

Program závodů

(Pozn: v závorce časy startů)

St 7. 2. **Smíšená štafeta** (17.20)

Pá 9. 2. **Sprint ženy** (17.20)

So 10. 2. **Sprint muži** (17.05)

Ne 11. 2. **Stíhací závod ženy** (14.30); **Stíhací závod muži** (17.05)

Út 13. 2. **Vytrvalostní závod ženy** (17.10)

St 14. 2. **Vytrvalostní závod muži** (17.20)

Čt 15. 2. **Smíšený závod dvojic** (18.00)

So 17. 2. **Štafeta ženy** (13.45); **Štafeta muži** (16.30)

Ne 18. 2. **Závod s hromadným startem ženy** (14.15); **Závod s hromadným startem muži** (16.30)

Kyvadlová doprava ze Žďáru

Do Nového Města na Moravě se můžeme svést zdarma kyvadlovou dopravou (výstup točna Medin)

Linka 1 má nástupní místo u nádraží, před AUTO...; linka 2 u OC Libušín.

Časy svozů:

7. 2. (13.15-16)

9. 2. (13.15-16)

10. 2. (13-15.30)

11. 2. (10.15-13)

13. 2. (13.15-16)

14. 2. (13.15-16)

15. 2. (14-16.30)

17. 2. (9.30-12.30)

18. 2. (10.15-13)

Tip: Vyrazte na závody včas. Standardní doba jízdy je 15 minut, ale během dopravní špičky před závody to může být i dvojnásobek.

Spoje zpět: poslední odjezd z N. Města n. M. ve 21.30 hod.

Pokud chceme do dějiště MS cestovat autem, je dobré si na webu biatlonu zkontrolovat aktuální dostupnost parkovacích ploch.

Parkovat se bude na loukách nad nemocnicí, u Jiříkovic či v Maršovicích. Odtud je to do areálu pár minut chůze. V případě nepříznivého počasí se bude parkovat na silnici č. I/19.

-lko-

Česká řemesla mezi památkami světa

O kumštu českých řemeslníků a lidových umělců svědčí fakt, že se dostaly až na Seznam nehmotných světových památek UNESCO.

Jde o dovednosti předávané mezi kumštýři těchto specifických oborů po staletí.

■ Lenka Kopčáková

Ne nadarmo se v Čechách vžil lidové moudro, že řemeslo má zlaté dno. A tak v UNESCO najdeme i hodně staré dovednosti jako modrotisk, perlařské řemeslo, vorařství a nově i českou ruční výrobu skla. Pojďme si tyto dovednosti představit.

Modrotisk

(V UNESCO od roku 2018)

Technika barvení látek přírodním indigem pochází z Číny a do Evropy se rozšířila na počátku 18. století. Kromě České republiky se tradiční postup ještě používá v Rakousku, Maďarsku, Německu a na Slovensku.

U nás dodnes modrotiskovou výrobu provádějí dvě rodinné dílny: přes 110 let Modrotisková dílna Arimo ve Strážnici a nejméně

ZELENOHORSKÁ hvězda v modrotisku.

Foto: Lenka Kopčáková

208 let dílna Modrotisk Danzinger v Olešnici na Moravě. Ta pro město Žďár tiskne motiv Zelenohorské hvězdy.

Základem technologie modrotisku je rezerva, tzv. pop/pap, která se pomocí dřevěných či kovových forem nanáší na plátno a chrání tak místa, co mají zůstat nezbarvená. Plátno je pak namáčeno do kypu s indigovou lázní.

Podle složení a počtu namáčení lze dosáhnout různých odstínů barvení. Pro modrotisk byla charakteristická regionálnost a využívání odlišných motivů.

MONTOVÁNÍ perlových ozdob chce grif.

Foto: archiv r.d. Rautis

Foukané vánoční ozdoby

(V UNESCO od roku 2020)

Obec Poniklá v Krkonoších je jedním místem na světě, kde se dodnes zachovalo tradiční sklářské perlařské řemeslo.

První dílny na foukané perličky zde vznikaly koncem 19. století a jejich výrobou se často živily celé rodiny.

Z Jablonecka tehdy do vesničky tkalců přišel první perlař Jan Hajna. Na výrobu bižuterie foukal skleněné perly z černého skla. Když Poniklští viděli, jak je jeho řemeslo výnosné, ve svých horských chalupách vyměnili tkalcov-

ské stavy za foukací stoly a výrobu perliček se od něj naučili. První perlařská firma byla založena roku 1902.

Jenže pak přišla velká krize odbytu bižuterních perel na indickém trhu, způsobená japonskou konkurencí. Ale zdejší horalé měli fiškus. Využili právě nastupující módu zdobení vánočního stromčku. Vždyť lehké a třpytivé skleněné perličky mají přesně ty vlastnosti, které jsou pro vánoční ozdobu potřeba.

První ozdoby měly jednoduché tvary, které kombinovaly barevné skleněné tyčinky s foukanými perličkami. A uspěly. Dokonce tak, že dodnes jsou velmi žádané. Dnešní 3D tvary jsou přímo kouzlením zdejších kumštýřů.

Způsob, jak se dodnes ozdoby z foukaných skleněných perel ručně vyrábí, je světovým unikátem zapsaným v UNESCO.

Nositelům specifického druhu sklářského řemesla je rodinná dílna Rautis v Poniklé a venkovští foukači perel a navlékači, kteří s dílnou spolupracují a společně vytvářejí osobité vánoční ozdoby.

Perlařské řemeslo se zde uchoválo jako na posledním místě na světě a dodnes se předává v rodinách z generace na generaci.

(Pokračování na str. 7)

2JCP

Získejte skutečnou práci a příspěvek 50 000 Kč

**PRÁVĚ HLEDÁME
SVÁŘEČE
A LAKÝRNÍKY**

2JCP, Průmyslová 162, Třebíč
tel.: 601 111 077
e-mail: pracetrebic@2jcp.group

skutecnabudoucnost.cz

PBS Velká Bíteš světový lídr v dodávkách malých proudových motorů

První brněnská strojírna Velká Bíteš, a. s. (PBS Velká Bíteš) patří již dlouhá léta mezi klíčové podniky českého leteckého průmyslu a z Vysočiny dodává své špičkové strojírenské produkty do celého světa. Zároveň se jedná o významného zaměstnavatele, který se pravidelně umísťuje v žebříčku Českých 100 nejlepších firem. O vzrůstajícím významu podniku v oblasti obranného průmyslu, mj. v souvislosti se současnými světovými konflikty, pohovořil generální ředitel společnosti, Ing. Milan Macholán.

PBS Velká Bíteš patří již řadu let mezi klíčové podniky českého leteckého průmyslu, přitom již dvě desetiletí pod vaším vedením. Čemu připsujete úspěchy společnosti a rostoucí zájem o vaše produkty?

Dlouhodobý úspěch PBS Velká Bíteš přičítám zejména loajálním a schopným zaměstnancům, kteří zpravidla považují značku PBS za svou srdeční záležitost. Dalším klíčovým faktorem je široký sortiment výrobních programů, který cílí na různá odvětví. Zásadní roli sehrálo i vizionářské rozhodnutí, které jsme učinili před více než dvaceti lety, kdy jsme se zaměřili na vývoj a výrobu malých leteckých turbínových motorů. Proudové motory nyní patří mezi naše nejrychleji rostoucí produktové segmenty.

Které kategorie proudových motorů vyrábíte a pro jaké typy prostředků jsou určeny?

Nabízíme širokou škálu proudových motorů v kategorii tahu od 400 do 2300 Newtonů. Pro lepší představu o velikosti a výkonnosti našich motorů uvedu konkrétní aplikaci. Náš dosud nejprodávanější motor PBS TJ100 s tahem 1250 N pohání mj. jednomístný proudový hobby letoun Sonex v USA. Zjednodušeně řečeno motor je schopen udržet ve vzduchu přibližně 125 kg, avšak skutečný výkon závisí na konstrukci

Americký letoun Sonex s proudovým motorem PBS TJ100.

letounu, délce a rychlosti letu a dalších faktorech. Naším aktuálně nejvýkonnějším proudovým motorem je zbrusu nový motor PBS TJ200 o tahu 2300 N, který aktuálně dokončujeme a plánujeme ho uvést na trh ještě v letošním roce.

Proudové motory PBS jsou však primárně navrženy pro pohon různých typů bezpilotních prostředků. Ještě do nedávna byli našimi nejčastějšími zákazníky výrobci létajících cvičných terčů, které využívají různé složky armád k výcviku své obranyschopnosti. V současné době však registrujeme rostoucí poptávku v jednorázových obranných aplikacích, což reflektuje aktuální trendy na světových trzích.

Jaký vliv má válka na Ukrajině, případně další konflikty, na poptávku po vaší produkci?

Je zřejmé, že Ukrajina potřebuje pro svou obranu zajistit adekvátní množství obranných prostředků, zahrnujících jak pozemní, tak letecké systémy. Potřebují pokud možno vlastní reálná funkční řešení, která poptávají i od nás. Zájem však roste i na dalších trzích, protože řada států v reakci na současné světové konflikty posiluje svoji obranyschop-

nost. Klíčového zákazníka ale máme také u nás. Je to AERO Vodochody AEROSPACE, do jejichž cvičných letounů dodáváme již více než 50 let startovací systémy, klimatizace, převodovky a další zařízení.

V loňském roce jste uzavřeli memoranda o porozumění s americkými společnostmi Lockheed Martin a Pratt & Whitney. Co si od této spolupráce slibujete?

Se společností Lockheed Martin plánujeme v rámci průmyslové spolupráce navázané mezi Českou republikou a USA v projektu vyzbrojení letectva Armády České republiky letouny F-35 spolupracovat na výrobě a dodávkách komponentů právě pro tyto supermoderní letouny.

Primárním cílem spolupráce se společností Pratt & Whitney je využít jedinečných schopností a odborných znalostí obou společností k identifikaci nových trendů ve vývoji pomocných energetických jednotek pro startování různých typů letounů a vrtulníků.

Spolupráce s těmito giganty je pro nás vstupenkou do nejvyšší ligy světové letecké a obranné výroby a výrazné posílení postavení značky PBS na světovém trhu.

Jaké jsou plány a vize společnosti PBS Velká Bíteš pro příští léta?

Plánujeme rozšířit produkci proudových motorů až na dvojnásobek, což aktuálně zajišťujeme optimalizací našich výrobních procesů, modernizací technologií a náborem nových zaměstnanců.

Do roku 2030 máme ambiciózní plán docílit pozice světového lídra ve výrobě malých proudových motorů, především pro bezpilotní aplikace. Kromě leteckého sektoru plánujeme rozšířit naši nabídku také v kryogenice, kde se již nyní můžeme pochlubit celou řadou zvoucňých referencí, včetně např. vědeckého institutu ve švýcarském CERNu. V tomto segmentu do budoucna cílíme na uplatnění ve zpracování vodíku. Nedílnou součástí naší výroby jsou i přesné odlitky ze superslitin, které nacházejí uplatnění v celé řadě strojírenských segmentů. I zde vidíme potenciál růstu.

V souvislosti s těmito plány rozšiřujeme pracovní pozice napříč celou společností, abychom posílili stávající týmy a navýšili kapacitu výroby. Více informací o aktuálně nabízených pozicích naleznete na kariérních stránkách www.pbs.cz/kariera.

Česká řemesla mezi památkami světa

(Dokončení ze str. 5)

Vorařství

(V UNESCO od roku 2022)

Starobylá tradice vorařství se datuje od 11. století a představuje tradiční znalosti a dovednosti spojené se stavbou vorů a jejich plavením po řekách.

I když voroplavba v Čechách coby komerční doprava dřeva zanikla v souvislosti se stavbou přehrad, tradice spojené s ní jsou stále živé a předávají se mladším generacím.

Jde jak o řemeslné postupy při stavbě voru, tak i o znalosti spojené s jeho navigací po řece, a v neposlední řadě i o specifickou kulturu s touto tradicí spojenou, osobité zvyky a vorařskou slovesnost otisknutou do plaveckých písní a plaveckého slangu. Mimo ČR o připsání tradice vorařství společně usilovalo i Lotyšsko, Německo, Polsko, Rakousko a Španělsko.

Ruční výroba skla

(V UNESCO od roku 2023)

České sklo potvrdilo světovou úroveň a pověst. Začátkem loňského prosince se tuzemská ruční výroba skla dostala na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO. Žádost schválil mezivládní výbor organizace při zasedání v Botswaně.

Zápis zahrnuje rozličné techniky od hutnického foukání skla, práci

EXPONÁTY ze dvou zlatých epoch českého sklárství – období broušeného křišťálu a barevného skla nabízí nová Galerie na Milovské huti. Najdeme ji ve starém skelmistrovském domě v Křižánkách na Žďársku.

Zdroj: Galerie na Milovské huti

u kahanu či studené techniky, jako je broušení, rytí nebo zclacení skla i zpracování bižuterie.

Tradiční výroba skla v Čechách má světový ohlas od nepaměti. Sklárství patří k naší české kotlině od středověku. Připomeňme třeba číše z gotického lesního skla či renesanční slavnostní poháry. Příkladem může být vzácný Pernštejnský vítací pohár vyrobený r. 1555 v zaniklé sklárně Vříšť ve Sněžném u příležitosti svatby Vratislava II. z Pernštejna.

Po třicetileté válce přišli čeští skláři s fenoménem Český křišťál. Dokona-

le čiré draselno-vápenaté sklo ideální pro rytí, broušení i malbu. Podobný druh skla tehdy nikde neexistoval.

Když po napoleonských válkách český trh převládalo anglické broušené sklo, v Novém Boru se objevil „kouzelník“ sklárské výroby Bedřich Egermann.

A zatímco se Evropa v 1. pol. 19. stol. snažila napodobit anglické sklo, Egermann experimentoval s barevnými sklovinami a vynalezl nový umělecký styl.

Nejvýraznějším českým přínosem tak je průzračné barevné sklo.

Nezvykle zbarvené skloviny dostávaly jména drahých kamenů jako tyrkyš, ametyst, topas či granát...

Velký boom zaznamenalo sklo za horka vrstvené. Probrušování vrstev pak výrobek obohatilo o nové dekorativní efekty.

Úspěch mělo i české sklo malované a lazurované. Největším triumfem českého secesního skla bylo v roce 1900 ocenění na Světové výstavě v Paříži.

Za první republiky nastal boom českého olovnatého křišťálového skla. Olovo ve sklovině způsobuje jeho velkou průzračnost. Vysoký lom světelných paprsků vynikne v broušeném dekoru. Tento český křišťál je dodnes žádan po celém světě.

Zapsání české ruční výroby skla do UNESCO slaví i Vysočina.

Tradici zdejšího sklárství je 400 let. Jako první se skláři v 1. pol. 16. století usadili na Žďársku a hutě byly ve Vříšti, na Fryšavě, v Křižánkách, Jíramově i v Cikháji. Později i na Telčsku a na západě regionu v Posázaví a na Pacovsku.

Dnes je Vysočina druhou nejdůležitější sklárskou oblastí v ČR. Činí se tu několik větších a řada malých skláren a zušlechťoven, které úspěšně bojují se zahraniční konkurencí.

Sklo je jedním z turisticky lákavých témat, za nímž se na Vysočinu jezdí. Mnohé sklárny nabízí interaktivní exkurze.

Teleflex

Začněte svou kariéru v Teleflexu ještě dnes!

- Elektromechanik
- Vedoucí výroby
- Vývojový inženýr se specializací na obalový materiál
- Operátor/ka výroby (s nástupem od dubna, mzda po zaučení 32 000 Kč)

Experti na lékařskou techniku, kterým na lidech záleží

+420 566 510 410

kariera.zdar@teleflex.com

www.praceteleflex.cz

Cílem je příjemné okolí Domu kultury

VIZUALIZACE naznačuje, jak by se mohla prostranství u DK změnit.

Zdroj: archiv města

Město má první výsledky architektonické soutěže zaměřené na revitalizaci prostranství v okolí Domu kultury. Vyhlásilo ji loni v červnu v rámci dlouhodobé strategie Centrum.

Při ní chce postupně revitalizovat střed města v širší souvislosti.

Okolí Domu kultury z počátku 80. let 20. stol. je již velmi neuspokojivé a neodpovídá dnešním trendům. Radnice po architektech

požadovala návrh na urbanisticko-architektonické a krajinářské řešení.

Své architektonické návrhy předložilo osm ateliérů, v očích odborné i městské komise zvítězili M&P architekti z Velkého Meziříčí. Do konce února běží podle zákona jednací řízení bez uveřejnění, pak bude aktivita pokračovat a dojde i na besedu s veřejností, návrh se bude dále vyvíjet.

Vítězní architekti ctí vizi žďarské krajiny a území rozdělili na dvě části. Reprezentativní prostor před DK s bezbariérovými prvky a fontánou navrhují odhlučnit od průtahové komunikace osázeným valem, takže sice zmizí současný chodník podél silnice, ale vznikne příjemné místo, kde se lidé rádi zdrží.

Přírodní část za DK dostane nové pódium, hlediště i zeleň.

Zajímavostí bude posedové schodiště k řece, stejně jako bezbariérová pěšina kolem vody a přívod coby atraktivní herní prvek.

Na stavbu by mohlo dojít v roce 2027. Letos se město pustí do revitalizace v okolí Tvrze a v roce 2025 má v plánu modernizaci pravé strany náměstí. V rámci strategie Centrum jsou již hotové první dvě fáze rekonstrukce Nádražní ulice.

-lko-

Oprava Vysocké začne v březnu kácením

Na jaře začne jedna z nejdůležitějších městských investic roku 2024 - rekonstrukce Vysocké ulice.

Její příprava trvala déle, neboť na akci se kromě města podílí i Krajská správa a údržba silnic Vysočiny a Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko.

Půjde o celkovou rekonstrukci uličního prostoru ulice Vysocké. Městská část navazuje na projekt opravy krajské silnice II/353 a další související akce jiných investorů. Součástí stavby je i dešťová kanalizace, veřejné osvětlení a přeložka

sdělovacího kabelu.

Začátek úpravy je před křižovatkou s ul. U Hrázek. Konec úpravy je za okružní křižovatkou a bude navazovat na spáru nového krytu rekonstruované části ul. Wonkovy. Součástí trasy je i stavba miniokružní křižovatky s ul. Studentskou, která je současně řešena pouze vodorovným dopravním značením.

Na stavbě za víc než 83 milionů korun se město podílí větší polovinou, což je suma v objemu téměř 43,5 mil. Kč.

Žďáru se v rámci stavby podařilo získat dotaci na rekonstrukci chodníků, a to v objemu 25,5 mil. Kč. To je podle slov starosty Martina Mrkose (Žďár-ŽM) obrovským úspěchem městského dotačního týmu a managementu. Dotaci pro Žďár schválilo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v rámci dotační výzvy IROP - Infrastruktura pro bezpečnou nemotorovou dopravu.

„Z toho plyne, že naše předpokládané vlastní zdroje do chodníků budou, pouze 18 mil. Kč,“ vítá žďarský starosta s tím, že tak městu

zůstanou prostředky i na realizaci dalších dotačních projektů.

Rekonstrukce Vysocké ulice bude rozložena do dvou stavebních sezón. Do konce letošního ledna běžela soutěž na dodavatele díla, kterého však v době tisku ŽN zatím neznáme.

„Stavba začne, jakmile to dovolí počasí, odhadem v dubnu. V době vegetačního klidu, tedy do konce března, však musí proběhnout ještě kácení některých stromů podél silnice,“ dodává starosta Martin Mrkos.

-lko-

Batyskaf i jesle se změnění v bydlení

Ve Žďáře vzniká projekt dostupného družstevního bydlení.

Novou formu bydlení připravuje město Žďár n. S. spolu se soukromým investorem, společností BDSO (Bytová družstva Společně s občany).

Ve dvou lokalitách vznikne do roku 2027 kolem 140 nových bytů pro rezidenty i seniory v družstevní vlastnictví a s financováním družstevní hypotékou. Více najdeme na webu města.

■ **První pětipodlažní dům s asi 40 byty** vyroste namísto bývalého klubu Batyskaf, kousek od náměstí.

Dům má mít i podzemní parkoviště a přízemní nebytové prostory pro občanskou vybavenost. K výběru budou byty 1+kk až 4+kk s balkonem nebo lodžií a vlastním parkovacím místem.

■ **Výstavbu dvou bytových domů se 100 byty** plánuje BDSO v místě bývalých jeslí na horní Okružní. Budou ideálním bydlením seniorů (nad 50 let) s výhodou sociální i zdravotní služby v místě. První dům dostane bezbariérovou formu s uzpůsobeným zázemím pro lidi s

omezenou schopností pohybu a orientace.

Sousední objekt se stane také sídlem nové dětské skupiny se dvěma třídami a zázemím. Záměrem je propojení komunity seniorů s předškoláky, ze kterého by měly obě skupiny vzájemně profitovat. Zároveň ale bude dětská skupina disponovat odděleným vstupem a vlastní zahradou, což zajistí nejstarší i nejmladší generaci dostatečné soukromí a klid.

Budovy budou propojeny společným podnožím s jídelnou, ordinací lékaře či sociálními službami. Vše na dosah nejen pro obyvatele seniorských bytů, ale i širší veřejnost.

Výhody družstevnictví

Pro seniory, mladé lidi a rodiny s dětmi představuje družstevní vlastnictví nejdostupnější možnost, jak si pořídit vlastní byt.

Zájemci nemusí řešit hypotéku, dokládat příjmy ani poskytovat žádné zajištění.

Prvních 30 % ceny bytu splatí družstvu postupně ve třech splátkách rozložených do doby přípravy a výstavby prvního podlaží hrubé stavby projektu. Na tuto úhradu mohou získat úvěr se splátkami rozdělenými až na 25 let.

Družstvo zajistí pro své členy družstevní

hypotéku, jejíž sazba je výrazně výhodnější než individuální komerční hypotéka. Dalších 70 % ceny bytu tak budou družstevníci po nastěhování splácet ve formě družstevní hypotéky, a to v měsíčních splátkách rozložených zpravidla na 30 let pro seniory a až 40 let pro ostatní skupiny.

Po kolaudaci si budou zájemci cenu bytu zcela uhradit nebo doplatit libovolnou část, a tím si snížit měsíční splátku.

Kolaudaci bytů plánuje BDSO na rok 2027, ale už nyní se mohou zájemci registrovat na webových stránkách města a dát firmě vědět, o jaký typ (Rezidenční nebo Senior Resort) a jakou velikost bytu (1+KK, 2+KK, 3+KK, 4+KK) mají zájem.

V první čtvrtině roku plánuje BDSO setkání s občany s prezentací záměru. Závažnou rezervaci pak spustí cca od poloviny roku 2024. Už teď je možné se registrovat na e-mailu info@bdso.cz, jakmile bude rezervace bytů spuštěna, zájemci dostanou avízo.

„Jedná se o jeden z vícero projektů založených na spolupráci města a partnerské společnosti, jejímž smyslem je podpořit dostupnost bydlení pro Žďáráky,“ komentuje starosta Martin Mrkos (Žďár-ŽM).

-lko-

Roztroušená skleróza začíná být stále častěji nemocí mladých lidí

Brnění rukou a hrneček s kávou letí k zemi? Asi přepracování, řekneme si po hodinách u počítače. Jenže každou chvíli i zakopneme... Obezřetnost je na místě.

■ Lenka Kopčáková

Pozvolnou progresí nenápadných obtíží se může hlásit roztroušená skleróza (RS), kterou v Česku současně trpí více než 22 tisíc lidí a každoročně přibývá přes 700 hlavně mladých pacientů.

RS je chronické zánětlivé onemocnění centrálního nervového systému, jehož příčina doposud není známa. Podle statistik stále více postihuje lidi mezi 20. - 25. rokem života, a častěji to bývají ženy. Proč, to nikdo neví.

Pro RS je typické střídání období záchvatů (atak) a období zdánlivého klidu. Tento proces je nepředvídatelný, a proto je i léčba těžká. Rizikovými faktory nemoci jsou kromě genetické dispozice také EB virus, kouření a nedostatek vitamínu D.

Od roku 2000 mají nemocní zastá-

ní v Nadačním fondu Impuls se sídlem v Praze. Pustil se do informační kampaně, zaměřené na mladé lidi. Rozpoznání prvních příznaků a rychlá diagnostika jsou v tomto případě zásadní.

Impuls přispívá na fyzioterapii a psychoterapii, které nejsou plně hrazeny z veřejného zdravotního pojištění a podporuje projekty v oblasti vědy, výzkumu a terapie pacientů s roztroušenou mozkomíšní sklerózou v ČR.

Jako jediná nestátní nezisková organizace v EU je zřizovatelem celostátního registru s názvem ReMuS. Ten od roku 2013 sbírá data tisíců pacientů léčených v RS centrech po ČR. Má tak důležité informace o demografickém rozložení, tíži nemoci, vyhodnocení efektu daného typu léčby ap.

Souvislost se Žďárem

Loni na podzim se v Knihovně Matěje Josefa Sychry konala výstava s názvem Cesta za duhou, která při svém 21. ročníku zcela poprvé zamířila mimo Prahu. Ve Žďáru nad Sázavou navázala na mezinárodní putov-

SLUNEČNICE je symbolem roztroušené sklerózy. Jedno z děl loňské soutěže Rozsvítně Česko.

Reprofoto: Lenka Kopčáková

ní výstavu Roztroušená krása.

Výstavu s Impulsem spolupřipravil spolek Roska Žďár nad Sázavou. Místní pobočka české Unie Roska pomáhá lidem s RS žít kvalitní, důstojný a plnohodnotný život. Pro své členy připravuje aktivity, jejichž hlavním cílem je zpomalení onemocnění, zkvalitnění života, lepší poznání a pochopení onemocnění, jeho léčení a rehabilitace.

Jak se pro ŽN ohlíží ředitelka Nadačního fondu Impuls Kateřina Bémová, v době jeho vzniku byla situace s nemocí úplně jiná. Naplňovala diagnostikované strachem a obavou z budoucnosti.

RS se projevuje poruchami zraku či problémy s koordinací pohybu a často ji provází únava, úzkost nebo deprese.

Dnešní jejich situace se zázemím Impulsu je jiná. Zejména umělecká činnost a vzájemná podpora pomáhá pacientům vyrovnávat se s osudem.

„Lidé s RS statečně bojují se svou nevyhlédnutelnou nemocí, snaží se žít stejně jako zdraví,“ obdivuje Kateřina Bémová.

Právě tvoření je podle ní velmi důležité. Lidé z Impulsu šíří povědomí o RS a pacientům ukazují, že na nemoc nejsou sami. „Ani nevyhlédnutelná nemoc není důvod k tomu, abychom si život neužívali plnými doušky,“ říká zástupkyně fondu.

Důkazem toho jsou lidé, kteří se nevzdávají a s nemocí se rvou. Mnohým z nich v tom pomáhá právě svět umění. A tak malují, fotí, modelují a svá díla již od roku 2001 každoročně představují.

Název výstavy Cesta za duhou znamená i cestu za nadějí. Ty, kteří se nevzdali, jejich diagnóza nevyhlédnutelného onemocnění posouvá dál.

„Autorů stále přibývá a jejich činnost je pestrá. – na výstavách představují nejenom kresby, malby a fotografie, ale i keramiku nebo šperky. Bývají to výstavy plné optimismu, naděje a inspi-

race pro ostatní,“ říká ředitelka Impulsu. Podle ní jsou moc důležité i dobří lidé kolem nemocného, na které se může spolehnout.

Jak při loňské vernisáži zdůraznil vedoucí pobočného spolku Unie Roska Žďár nad Sázavou Ivo Veselý, nemocných s RS žije mezi námi spousta a mnohdy o nich ani nevíme.

„Proto je důležité na tuto nemoc upozorňovat. Výstavy či akce podobného typu jsou velmi důležité, kromě osvěty totiž ukazují, že i s RS lze žít naplno,“ říká muž, který je s patientskou organizací propojen i přes dvě onemocnění RS v rodině.

Slunečnice za každého pacienta

Na 30. 5. připadá Mezinárodní den roztroušené sklerózy a Nadační fond Impuls již tradičně k tomuto dni sází slunečnice.

Osvětová kampaň Rozsvítně ČR si klade za cíl podpořit pacienty s roztroušenou sklerózou a zlepšit jejich možnosti a dostupnost léčby a rehabilitační péče.

Žluté zářící slunečnice je symbolem projektu. Její jádérka představují pacienty, okvětní lístky aktivity Impulsu a patientských organizací. Stonek symbolizuje zdravou populaci, o níž se potřebují lidé s „ereskou“ opřít. Lísty na stoncích znázorňují podané pomocné ruce rodiny či přátel.

Každé ráno navíc slunečnice otáčí hlavu za sluncem a jde vstříc nové naději. Tak, jako pacienti s vážnou diagnózou.

Akce Rozsvítně ČR se koná pod záštitou poslance Parlamentu ČR Pavla Bělobrádka, který sám nemocí trpí.

„RS začíná být nemocí mladých lidí, kterých bývá každoročně diagnostikováno 700 až 1000, a my symbolicky pro každého vysadíme jednu slunečnici,“ připomíná Kateřina Bémová.

(Pokračování na str. 10)

Domáci hospic Vysočina, o.p.s.

Pomáháme doma ...
...umírajícím, nemocným, pečujícím.

- Domáci hospicová péče
- Odlehčovací služby
- Psychosociální poradenství
- Půjčovna zdravotnických pomůcek

Domáci hospic Vysočina, o.p.s.

Vratislavovo náměstí 115
592 31 Nové Město na Moravě
Tel.: 731 604 301

Pracoviště Velké Meziříčí

Nad Gymnáziem 464
594 01 Velké Meziříčí
Tel.: 739 507 587

info@hospicvysočina.cz, www.hospicvysočina.cz

S námi na to nikdy nebudete sami.

Roztroušená skleróza začíná být...

(Dokončení ze str. 9)

V roce 2023 lidé vysazovali slunečnice už posedmé a na Vysočině se jimi loni v červnu rozsvítil hradební parkán v Jihlavě. Letos se k sázení slunečnic přidají i Žďárští.

K projektu se postupně připojila i soutěž Rozsvítíme Česko. „Děti, které viděly sázení slunečnic, zážitek namalovaly, vyfotily či skládaly básničky. Vznikala krásná dílka. Řekli jsme si, proč z toho neudělat soutěž. A tak tu je. Na podporu lidí s RS, kteří to nevzdali,“ říká ke vzniku soutěže zástupkyně nadačního fondu. Ve žďárské knihovně byla k vidění vítězná díla ze šestého ročníku.

Jak uvedla ředitelka knihovny Martina Sedláková, pro ni byla výstava velmi osobní. „I já jsem jedna z těch mladých lidí, za které sázíte slunečnice. Za to moc děkuji. Tím, že umění vítězí nad fyzickou bolestí, dodáváte sílu ostatním. A to je velmi motivující,“ vzkazuje. Martina Sedláková vzpomněla i na svého strýce Karla Kesnera, bývalého předsedu žďárské Rosky.

Jak prozradila lékařka Iva Šrotová z RS centra Neurologické kliniky v Brně Bohunicích, tvořící pacienti jsou velkou inspirací pro všechny v RS centru i pro další lékaře.

„V těžších životních chvílích si mnohdy vzpomenu na řadu z vás, které léčím a říkám si, když vy se s tím tak dokážete poprat, tak já musím taky,“ dodala.

RUKODĚLNÁ činnost velmi pomáhá lidem z diagnózou RS. Před časem v knihovně vytvářeli obrazy z obarvených písků, náramky či koupelové soli. Zapojila se i neuroložka Iva Šrotová (vpravo). Foto: Lenka Kopčáková

Oblastní charita Žďár nad Sázavou

Oblastní Charita Žďár nad Sázavou se zaměřuje na poskytování pomoci v oblasti sociální, zdravotní a humanitární. Za dobu své 31leté existence rozšířila své působení na současných 18 služeb. Klienty Charity jsou senioři, dlouhodobě nemocní lidé, lidé s postižením a duševním onemocněním a lidé v nouzi. Charita dále zaměřuje své služby na podporu rodin a všeobecnou primární prevenci orientovanou na děti a mládež. O klienty organizace pečují celkem 140 zaměstnanců Charity a 67 pracovníků na dohodu.

Kromě poskytování přímé péče a poradenství se organizace pravidelně účastní charitativních sbírek, jejichž výtěžek je určen na podporu konkrétní cílové skupiny či služby a na případnou pomoc občanům zasaženým mimořádnou událostí. Nejen při realizaci projektů v humanitární sféře jsou významnou pomocí dobrovolníci, kteří například v loňském roce věnovali celkem 3626 hodin svého času na pomoc potřebným.

Díky spolupráci se školami a volnočasovými organizacemi v regionu má činnost Charity přesah do vzdělávání a výchovy dětí a mladistvých.

Detailní informace o službách, možnostech pomoci a plánovaných akcích jsou k dispozici na webových stránkách www.zdar.charita.cz a jejich sociálních sítích (Facebook, Instagram a X).

z02-charitaM

Ředitelka Kateřina Bémová: Vnímejte, co nám tělo říká

Roztroušená skleróza začíná být nemocí mladých lidí. Na jaké symptomy si dát pozor?

Jak podle svých zkušeností v Nadačním fondu Impuls vypovídá jeho ředitelka Kateřina Bémová, mladí lidé s čerstvě diagnostikovanou RS často poukazují, že o nemoci v životě neslyšeli.

„Je potřeba mít o nemoci alespoň základní ponětí. Čím dříve je RS diagnostikována, tím dříve může být nasazena účinná biologická léčba, která nemoc výrazně zpomalí a v některých případech ji dokáže zastavit,“ vysvětluje.

A tak odborníci z NF Impuls chodí do škol a v rámci interaktivních hodin ukazují dětem, jakým způsobem se RS v prvopočátcích projevuje. Někdy se besed účastní i lidé s touto nevléčitelnou nemocí.

„S dětmi hrajeme hry, jak si dávat pozor na signály těla. Je skutečně důležité vnímat, co nám naše tělo říká,“ upozorňuje Kateřina Bémová.

Podle jejích slov bývá jako první zasažena jemná motorika a počáteční příznaky jsou velmi nečetné a málo kdo jim věnuje pozornost.

„Když nás brní ruce a začnou nám vypadávat věci z rukou, myslíme, že je to od zatuhlé krční páteře, např. při práci na počítači. Každou chvíli něco sbíráme a každou chvíli zakopneme, protože myslíme, že nedáváme pozor,“ popisuje.

KATEŘINA BÉMOVÁ Foto: archiv NFI

Dalším příznakem je dočasné postižení zraku. Koho z mladých lidí by ale napadlo, že rozostřené nebo dvojité vidění je nějakým signálem. Vzpomenou si, jak o víkendu pařili počítačové hry až do rána a řeknou si, že se stačí vyspat.

„RS je zánětlivé demyelinizační onemocnění centrální nervové soustavy. Znamená to, že se nám v mozku vytvoří zánětlivé ložisko a v tom místě se poškodí nebo přeruší vodivá vrstva neuronu. To je jako když budeme dlouho přejíždět kolečkovou židlí přes šňůru od počítače, jednoho dne se zlomí a štáva nejde,“ přirovnává.

Jakmile se v mozku poškodí vodivá vrstva, v tu chvíli naše neurony přestanou předávat důležité informace. Třeba, že potřebuji zvednout nohu, abych nezakopl.

Čím jsme mladší a v lepší fyzické kondici, tím pružněji mozek zareaguje a obejde tu cestu jiným neuronem.

Takže např. rozostřené vidění u mladých lidí se za den či dva srovná. Že je brní ruce? Po pár dnech je to pryč... Až opakující se příznaky je pošlou k lékaři.

„Jenže alfa a omega dnešní léčby je povědomí o prvních příznacích nemoci, stejně jako rychlá diagnostika,“ zdůrazňuje na závěr Kateřina Bémová z nadačního fondu Impuls.

-lko-

Máte obavy o své blízké? POMOC STÁLE PO RUCE

„Dosáhnout
a být na dosah“

TÍSŇOVÁ PÉČE

NON-STOP pomoc v krizových situacích (pády, zranění)

Nepřetržitá 24/7 Tísňová péče „Anděl na drátě“ je určena převážně seniorům a osobám se zdravotním postižením, u kterých se zvyšuje riziko pádu, náhlé nevolnosti, slabosti či kolapsu. Zdraví i život pak závisí na rychlém zajištění pomoci.

Princip služby spočívá v tom, že klient má stále u sebe (na ruce) malé elektronické zařízení (hodinky, náramek). Po jeho stisknutí se ozve hlas asistenta a ten po vyhodnocení situace zvolí postup a formu zajišťované pomoci. Profesionálně proškolený asistent je s klientem v neustálé komunikaci až do úplného vyřešení celé situace.

Zařízení dokáže samo rozpoznat a upozornit na nestandardní situace (náhlý pád či déle trvající nehybnost) i když klient nestihne aktivovat tlačítko. Zároveň se lokalizuje (GPS/GSM) místo v jakém se klient nachází. Asistent i v těchto případech volá na zařízení a ověřuje stav klienta.

Senior a jeho rodina tak mají jistotu, že se mu vždy dostane rychlé a optimální pomoci v domácím i venkovním prostředí. Uživatel tím získá větší sebedůvěru a nemusí se omezovat ve svých aktivitách a oblíbených činnostech kvůli obavám z nečekaných problémů.

Linka pomoci a bezpečí pro seniory

Součástí služby je také non-stop linka pomoci při úzkostných, tísnivých a depresivních pocitech, strachu ze samoty, sdílení radostí i starostí osamělých seniorů. Dále také poskytování sociálního poradenství a zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Čtení z knihovny Anděla na drátě

S pomocí předních českých herců byl vytvořen rozmanitý obsah audiozáznamů knihovny Anděla na drátě. Při pravidelných voláních a aktivizačních hovorech se uživatelům nabízí výběr z obsáhlé knihovny audiozáznamů různých žánrů. Rozšířili jsme tím možnosti naší komunikace o čtení a příspěvky od známých umělců a herců. Ty jsou zajímavým rozptýlením, seniory potěší a pomáhají tak lépe překonat důsledky společenské deprivace plynoucí z nucené izolace a samoty.

Bez mobilního telefonu, bez měsíčních plateb za SIM kartu

Další přidanou hodnotou je možnost přijímat hovory na zařízení od rodiny a přátel ale hlavně vlastní, neomezené volání ze zařízení (odchází hovory) do všech sítí (v ceně služby). Klient tak nepotřebuje telefon a ušetří za kredit či paušál SIM karty.

Cílem služeb „Anděl na drátě“ je vedle ochrany zdraví a života klientů, také podpora komunikace se svými blízkými a přáteli. Přispívá tím ke zlepšování tělesné i psychické kondice seniorů a napomáhá k prodloužení hodnotnějšího a spokojenějšího života v jejich přirozeném domácím a sociálním prostředí.

Všechny tyto služby stisknutím jediného tlačítka

S ANDĚLĚM NA DRÁTĚ

Cena služby: 380 Kč měsíčně

Cena zařízení (jednorázově):

Hodinky nebo Přívěšek

2 990 Kč včetně DPH

**SOS KOMUNIKAČNÍ
ZAŘÍZENÍ NYNÍ ZDARMA**

Ušetříte tak 2 990 Kč

Platí při objednání služby do 31. 3. 2024
Doporučujeme rozhodnutí neodkládat,
množství uchazečů je limitováno

Linnet eu s.r.o. | Anděl na drátě, z.ú. | Karlovo náměstí 84, 547 01 Náchod

Tel.: 774 705 824 | E-mail: info@andelnadrate.cz | www.andelnadrate.cz

BYDLENÍ TŘEŠŤ

NOVÉ BYTY NA PRODEJ

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
9. - 10. 2. 2024 10 - 17 hod.

Přijďte se podívat na vzorový byt a vybrat svůj vlastní.

Nově zkolaudovaný bytový dům
v Třešti ulice Nádražní

www.bydlenitrest.cz

tel.: **736 689 226**

Mám radost, když mohu pomoci druhým.

Přidej se k hrdým dárcům krevní
plasmy, pomáhej
a navíc získej odměnu 1800 Kč měsíčně.

Další benefity:

- bohatý věrnostní program
- přehled o zdravotním stavu
- den pracovního volna

Cara Plasma

To nejcennější je ve Vás!

Jihlava
Masarykovo náměstí 1196/40
+420 561 208 000

Pelhřimov
Příkopy 1889
+420 561 208 008

www.caraplasma.cz

Psychoterapeutické okénko

Umění jako cesta do vlastní duše

Foto: archiv LP

Před mnoha lety jsem začala se svými klienty malovat, aby mohli vyjádřit to, co cítí, aniž by to předem analyzovali svým rozumem. A tak jsme malovali různé vzpomínky z jejich životů, přání, sny, ale i to, jak se momentálně cítí a po čem touží.

Kreativita se ukázala jako úžasná cesta do naší duše a také způsob, jak barevně vyjádřit své pocity. Poté jsme o obrázcích také hovořili a uvědomili si spoustu detailů, které už byly dávno zapomenuty, ale které stále ještě ovlivňovaly život těchto klientů, z nichž mnozí propadali různým závislostem nebo i depresím. Tato metoda se nazývá arteterapie a stává se čím dál žádanější všude tam, kde je potřeba pracovat s lidskou duší, ale těžko se hledají slova. Není to však jen tak nějaké malování, ale každá metoda je přesně promyšlena a naplánována podle toho, zdali malují děti, senioři nebo třeba lidé s duševním onemocněním.

Sama jsem začala malovat už v dětském věku a tehdy u mě jednoznačně vítězili Šmoulové. Později to byly výjevy z běžného života na hájovně (jeleni, králíci, sovy, kočky, znáte to) a nakonec portréty a malba v pleně.

Časem jsem se rozhodla pro arteterapeutický výcvik, díky němuž jsem

objevila propojení lidské kreativity s tím, co cítíme a co nedokážeme tak dobře popsat lidskou řečí. Najednou vše dávalo smysl a já se zvědavě dívala na své předchozí výtvořky, které s naprostou přesností reflektovaly mé tehdejší nálady, smutky nebo i lásky. Vše v těch obrázcích prostě bylo! Také barvy jsem tehdy volila zdánlivě náhodně, ale nakonec se vždy ukázalo, že melancholické stavy mi nedovolovaly použít jiné barvy nežli tmavé nebo studené (modrá – zelená – fialová), zatímco v době, kdy jsem byla zamilovaná, se mé „ružové brýle“ odrážely i v mých barevných a veselých obrázcích. Také symboly, které jsem používala, přesně odpovídaly tomu, co jsem zrovna prožívala (slunce – radost, déšť – smutek) a já začala vidět všechna umělecká díla jen jako odraz toho, co v ten moment prožíval autor.

A tak, až půjdete někdy do galerie, tak si na to vzpomeňte a řekněte si, v jakém duševním rozpoložení asi tento umělec namaloval svůj obraz? Jak se asi cítil? A následně si můžete namalovat svůj vlastní obraz, např. na téma „štěstí“, který si jistě rádi pověsíte např. do obývacího pokoje.

Mgr. Lucie Poláková
psychoterapeutka a astroločka

VZPOMÍNKA

I když už nejsou mezi námi, neznamena to, že na ně nemyslíme. Připomeňme si ty, co nás již opustili, hezkou vzpomínkou.

Vzpomeňte si na své blízké

Žďárské noviny

www.jihlavske-listy.cz/zn, e-mail: nzr.reklama@centrum.cz

Vzpomeňte si s námi na

pana **Dobroslava Filipa**,

který by 2 února oslavil své 80. narozeniny.

Dne 10. dubna to bude již 15 let, co jsme se s ním naposledy rozloučili.

Za tichou vzpomínku děkují manželka Hana a dcery s rodinami.

BAZÁREK

Škoda Yeti, 12/2016, nová STK, najeto 68.450 km, tažné, 1968 ccm, 81 kw, diesel, 4x4, 2 klíče, centrální na DO, 6x airbag, denní svícení, dělená zadní sedadla, ESP, senzor opotřebených destiček, senzor tlaku v pneu, tónovaná skla, zadní stěrač.

Cena 349.000 Kč. Tel.: 775 509 079

Prodám kolo v zachovalém stavu, které bylo průběžně udržované a je bez závad. Nejspíše bude potřeba vyměnit duše a pláště.

Cena 2000 Kč. Tel. 724 895 640

Prodám kolo v zachovalém stavu, které bylo průběžně udržované a je bez závad. Nejspíše bude potřeba vyměnit duše a pláště.

Cena 2000 Kč. Tel. 724 895 640

Prodám pneu nové 4 ks Michelin PRIMACY 4 S1 205/55 R17, index rychlosti: V (240 km/h), index nosnosti: 95 (690 kg).

Cena 8000 Kč. Tel. 724 895 640

Služby

Angličtina a němčina

■ Skupinové a individuální kurzy anglického a německého jazyka všech pokročilostí. Příprava na maturitu a zkoušku FCE. Skupinové kurzy zahájíme vždy v únoru a září v 18 výukových blocích a před zahájením máte možnost účastnit se zdarma 1 následové hodiny. Individuální výuku nabízíme v průběhu roku dle dohody včetně Business and Technical English.

Systémy jakosti s.r.o., Horní 30, Žďár n.S. (HOTEL FIT, 4.p.), tel: 727 882 103, 566 620 261, www.systemy-jakosti.cz

Krejčovství

■ Krejčovství Dita Horká, DiS., Jamská 1670/30, Žďár n.S. tel.608 645 449, tadita@centrum.cz, instagram krejcovstvi_ditahorka, Tradiční dámské a pánské zakázkové krejčovství. Nabízím veškeré krejčovské práce včetně oprav oděvů.

Klimatizace

■ KLIMATIZACE-TEPELNÁ ČERPADLA-VZDUCHOTECHNIKA
Prodej, montáž, servis, pravidelné kontroly.
www.svetklimatizaci.cz
Tel.: 728 385 371
Jihlavská 1148/16, Žďár nad Sázavou

Malíři

■ Chromý Pavel, Na Úvoze 16, Žďár nad Sázavou, tel: 604 327 730. Malby, nátěry. Malby včetně úklidu. Nátěry oken, střeš, dveří. Drobné zednické a obkladačské práce. e-mail: pavelpajos@seznam.cz

■ MALBEST, Nádražní 37/2, Žďár nad Sázavou, tel: 603 225 457. Veškeré malířské a natěračské práce.
www.malbest.estranky.cz

Návrhy interiérů

■ Návrhy dispozičních schémat bytů nebo rodinných domů. Vhodné např. při přípravě rekonstrukce nebo před koupí nemovitosti.
Ing. Jaroslava Sobolová,
www.navrhdispozic.cz

Žaluzie

■ Bednář Svatopluk, prodej-montáž-servis stínící techniky, včetně venkov. rolet, text. rolet, sítí proti hmyzu a markýz.
Tel.: 608 111 995 www.zaluzie-bednar.cz

OZNAMOVATEL

PRODEJ

■ Prodám RD 3+1, uzavřený dvorek a zahrádka, 2x WC, 2x koupelna, garáž - 2 stání, studna, podsklepený. Okres Znojmo.
Tel. 605 455 473

SEZNÁMENÍ

■ Žena 47 hledá muže do života. Tel. 608 203 485

OSTATNÍ

■ Sběratel s více než 30-letou praxí, koupí a bezplatně ohodnotí starožitnosti všeho druhu. Např. obrazy, mince, zlato, hodiny, porcelán a další starožitnosti. Platím vždy hotově na místě. Nejlepší ceny od sběratele! Tel. 732 961 266
■ Výkup STARÝCH peřin. Tel.: 721 469 234

Tanec a pohyb v nás

Na taneční sobotní dopoledne se mohou od 10. února těšit zvláště senioři. Na zámku se rozjíždí lekce určené pro starší věkovou skupinu, která neztratila chuť se hýbat a tančit.

Přítom taneční zkušenost není podmínkou. Nejde o párový tanec, takže nabídka platí pro jednotlivce.

Novinka vzniká na základě zájmu Žďáráků, co se v minulých letech účastnili projektu v rámci festivalu Korespondance.

„Účastníci, které workshopy vždy velmi nadchly, vznesli dotaz, zda by SE.S.T.A nemohla v podobném duchu pořádat tanec v Zámku Žďár po celý rok. Proto vznikla myšlenka vést tanec a pohyb pro všechny věkové kategorie, vždy jednou za čtrnáct dní v sobotu dopoledne,“ vysvětluje na dotaz ŽN Barbora Rakušanová, absolventka taneční Konzervatoře Duncan Centre. Sama povede první taneční skupinu, která začíná v 8.30 hodin. Je určena pro starší dámy a pány (60+/-) a naše průvodkyně slibuje lekci podle pohybových možností účastníků, aby se v pohybu každý cítil komfortně.

„V mých hodinách (8.30-9.30) se zaměřujeme spíše na pohyb v přítomném okamžiku, na práci s dechem, uvědomování si jednotlivých částí těla a jeho přirozenosti, překonáváme zažitě taneční vzorce, objevujeme nové kvality pohybu a způsob vyjádření sebe sama.

Našimi partnery je prostor, čas, dynamika a živý kontakt v jednotlivých improvizacích cvičení,“ přibližuje k novince, určené i pro netanečníky, kteří ovšem mají rádi pohyb.

Druhá skupina (9.45-10.45) je určená pro širokou veřejnost, větší věkovou skupinu čtyřicátníků.

„Třetí skupinu (11-12) povede Hana Chalupníková s dcerou Ladou. Tato hodina je více dynamická, zaměřuje se na contemporary dance, současnou taneční techniku a akrobacii,“ dodává lektorka.

Pořadatelé také chtějí propojit Žďáráky s tanečním světem a mezi amatérské tanečníky občas zavítají rezidenti, nezávislí choreografové a tanečníci.

Jeich lekce se uskuteční vždy od 9.30 do 11 hodin pro všechny tři skupiny současně. „Vedle Marie Kinsky, která se zabývá Feldenkrais metodou, se můžeme těšit třeba na žďárského rodáka Jiřího Lössla, který se věnuje pedagogické, metodické, publikační a výzkumné práci v oblasti scénického tance,“ naznačuje Bára Rakušanová.

Přehled únorových hodin

- 10. 2. 1. skupina (8.30-9.30); 2. skupina (9.45-10.45)
- 24. 2. 1. skupina (8.30-9.30); 2. skupina (9.45-10.45); 3. skupina (11-12)
- 27. 2. 2. skupina (9.45-10.45)

-lko-

Kam ve Žďáře

■ 3. 2. Expedice Račín 84 – již 40. ročník běhu na lyžích, Procházekův memoriál: Radostín - Cikháj - Škrdlovice - Račín (10-17)

■ Veřejné bruslení, zimní stadion: 3. 2. (14.30-16); 4. 2. (17-18.30)

■ 7. 2. Alzheimer poradna – pomoc pro pečující, přátele a samy nemocné Alzheimerovou chorobou (rezervace na 733 629 018). Knihovna M. J. Sychry

■ 10. 2. Zimní futrování – přijďte si s rodinou a přáteli užít desítky chutí z různých koutů světa. O dobrou zábavu se postarají Vysocan, Marien nebo Ralph Schut a Radek Vaňkát, nám. Republiky (10-15)

■ 15. 2. Nigel Price Trio – nejndanější kytarista na současné britské jazzové scéně. Žďárské interference, KR Na Farských (19 h.)

■ 16. 2. Nikodémova noc – večerní rozjímání a modlitba na Zelené hoře (19-20)

■ 22. 2. Beseda o YMCA - Jaromír Hron a jeho dlouholeté zkušenosti vedoucího v celosvětové organizaci mládeže YMCA, slovem i obrazem. Young Men's Christian Association je nejstarší a nejrozšířenější mládežnickou organizací na světě. Ve 124 zemích má 45 miliónů členů. Husova kaple ČČSH, Kopečná (16 h.)

■ 22. 2. Migrace z Vysočiny do USA - Tisíce Čechů se na přelomu 19. a 20. století rozhodly hledat práci v Americe. Beseda s Ondřejem Neu-

bauerem z Vepřové, který pátrá po lidech, co odjeli za oceán z Vysočiny. Knihovna M. J. Sychry (17 h.)

■ 24. 2. Hrátky mezi řádky – tradiční akce pro děti. Knihovna – Čechův dům (9-11)

■ 29. 2. Čaj o páté - Přijďte si zatančit a pobavit se s přáteli, tentokrát na téma Masopust. Těšíme se na vaše kreativní kostýmy a masky. Senior Point, knihovna (16 h.). -lko-

Senioři ČR

■ 14. 2. Posezení s harmonikou – klubové setkání s písničkou

■ 27. 2. Cesta po Vietnamu – promítá a průvodní slovo Petr Hradil Klub seniorů Dolní 165/1 (16.30).

Zubaři o víkendech

3. 2. MDDr. Radka Prouzová, Radostín n/O. 71 (799 505 925)

4. 2. MUDr. Ondřej Bartoš, Na Městečku 310, N. Veselí (566 667 236)

10. a 11. 2. MUDr. Beáta Bílková, Strojírenská 6, Žďár 1 (566 642 545)

17. 2. MUDr. Andrea Stalmachová, Vír 201 (605 151 774)

18. 2. BLADENT s.r.o., Štursova 111, N. Město n/M. (566 616 904)

24. a 25. 2. MDDr. Zuzana Stárková, nám. Republiky 63, Žďár 1 (731 533 340)

Ordinační doba: 9.00-12.00, aktuální LPS sledujte na www.nnm.cz

Valentýnský běh

I na letošní svátek zamilovaných se ve Žďáře uskuteční tradiční Valentýnský běh. Ten má již své věrné diváky.

Parta sportovců ze Žďárské Ligy Mistrů vyběhne v barvách zamilovaných už osmým rokem. Podívat se na ně můžeme ve středu 14. února. Úderem 17. hodiny vyrazí od hotelu Hajčman a bývá to vždy podívaná.

Parta vymoděná v barvách zamilovaných. A mráz - nemráz mívají běžci jen trička a kraťasy, odvážlivci dokonce plavky. Teplá čapka a šála však nemůže chybět.

Už od roku 2017 Valentýnové běhají stejnou trasu po Strojírenské ulici ke kruhové křižovatce u Ivana, kde se otočí a metou zpět.

Jak už loni řekl pro ŽN mluvčí této „srandy akce“ Jiří Šustr, obvykle běží tak 15 sportovců. Ale čekají, že jed-

nou poběží celý Žďár. Takže, kdo má smysl pro legraci, může se přidat.

Pěstují všestranný sport

Žďárská Liga Mistrů sdružuje již od roku 2000 amatérské sportovce ze Žďáru a okolí, kteří mají sportovního a soutěživého ducha. Pořádá pro ně tradiční seriál závodů ve všestranném sportu.

„Jeho podstatou bylo otevřít prostor všem zájemcům. Tedy společně ženám a mužům, juniorům a seniorům, i amatérům a profíkům. Na této bázi jedeme stále,“ říká hlavní pořadatel Jiří Šustr. Jak dodává, ve Žďárské Lize Mistrů se scházejí i třígenerační rodiny, a není jich málo.

„Plány pro letošní rok zůstávají stejné jako předešlé roky. To znamená 16 disciplín se stejnou skladbou. Sportu zdar!“ zdraví Jiří Šustr. -lko-

Regionální muzeum

Divy fyziky

V první únorový den začala v Regionálním muzeu města na Tvrzí hravá výstava s názvem Divy fyziky.

Předměty fyzika a matematika školákům mnohdy nahání strach, ale zde je objevíme ve velmi zábavné formě.

Tato první výstava roku 2024 může být tipem na rodinný program o jarních prázdninách. Zabaví se tu malí i velcí. Potrvá do 31. března.

A co od Divů fyziky čekat? Třeba to, že ve velkém krasohledu budeme skládat obrovské souměrné obrázky. U toho uplatníme znalosti osových souměrností, zamícháme si obličej a oklameme mozek u optických klamů.

Čeká nás i svět ultrafialového záření a pomocí polarizace rozpohybujeme obrázky. Zjistíme také, jak vidí svět kolem sebe hadi. Zkusíme skládat hudbu pomocí laserové har-

fy a v elektrické laboratoři zjistíme, zda bychom ušlapali provoz televize. Spojíme také síly coby elektrické vodiče. A nakonec, pokud projdeme laserovým bludištěm, dostaneme se k pokladu.

S myslivcem ke krmelci

Až do konce března se můžeme vydat na oblíbenou vycházku zvanou „S myslivcem ke krmelci“. Proveďte nás historik a zárovec myslivce Pavel Elbl. Byť jde o vycházku hlavně pro děti MŠ a ZŠ, požádat o ni mohou i zájemci z řad veřejnosti (sk. nejméně pět osob).

V lese se dozvíme, proč a čím myslivci zvěř přikrmují, kdy které druhy zvířat krmeliště navštěvují. Prohlédneme si malou ukázkou trofejí, zkusíme určit zvěř podle fotografií a poznáme jak se vábí zvěř. Objednávky na tel.: 566 688 116 a 604 317 797. -red-

Klub kardiaků SPCCH

6. a 13. 2. Informační schůzky se členy – plán akcí na rok 2024, členské známky a aktuální informace o připravovaných akcích, přihlášky. Klub seniorů, 2. p., dveře č. 212 (9-10)

22. 2. Výroční členská schůze – proběhne kontrola členských průkazů a aktualizace kontaktů členů (adresa, číslo telefonu, e-mail) Pokud možno, připravte si tyto údaje písemně k předání při prezenci. Zasedací sál Hasičské pojišťovny, ul. Komenského (14, prezence od 13.30)

Každé pondělí Cvičení – relaxační sál Active Clubu (9 hod.)

Každé úterý, středa a pátek Cvičení a plavání – bazén, skupiny A, B, C (11 hod.)

Každé úterý Cvičení na židlích a cvičení paměti – pro členy klubu DIA (14-16 hod.)

29. 2. Bowling – restaurace INGOT (14 hod.)

29. 2. Čaj o páté – společenské odpoledne s tématem Masopust. Vítání jsou všichni, nejen členové SPCCH. Knihovna (16 hod.)

Více o aktuálních akcích i historie na webu: www.civilky.cz/zd-zdar

Volejbal

Sportovní hala TJ
4. 2. 10 a 13 h. Dansport Praha (2. liga – juniorky)

Tělocvična ZŠ Palachova
3. 2. 10 h. Hronov, Rychnov n. K. (krajský přebor – junioři)
4. 2. 9 h. Bedřichov (krajský přebor – starší žákyně)
24. 2. 9 h. Jihlava, Pelhřimov, Přibyslav (kraj. př. – mladší žákyně)

Klub českých turistů

3. 2. Zimním Podoubřavím – Memoriál L. Dymáčka, Sobíňov. Sraz 7.15 vlak

10. 2. Kyje, rozhl. Dubravka, dolní Počernice (12 km) 7.20 vlak

17. 2. Turistický pochod po trase Rokštejn – Přepadneme Jihlavu! (10) 8.10 vlak

24. 2. Křížek-Rosička-Sázava (12) 9.00 ČSD.

„Nej“ výročí a události roku 2024

Nedávno jsme vkročili do roku 2024. Jaký bude?

Přinese významné sportovní události, volby do Evropského parlamentu a mnohá jubilea. Hlavně je to Rok české hudby. ŽN nabízí přehled.

■ Lenka Kopčáková

Očekávané události

■ 19. 1. - 2. 2. IV. zimní olympijské hry mládeže, jihokorejská provincie Gangwon.

■ 7. - 18. 2. Mistrovství světa v biatlonu 2024 - Vysocina Arena.

■ 7. - 11. 5. Eurovision Song Contest - 68. globální hudební soutěž ve švédském Malmö. Za ČR zpěvačka Aiko.

■ 10. - 26. 5. 88. Mistrovství světa v ledním hokeji - Praha a Ostrava

■ 6. - 9. 6. Volby do Evropského parlamentu.

■ 14. 6. - 14. 7. Mistrovství Evropy ve fotbale 2024 - Německo.

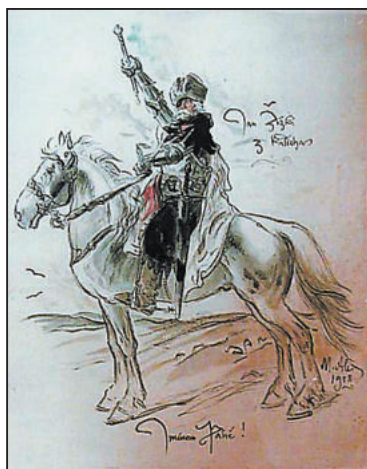
■ 2. - 18. 8. 33. letní olympijské hry - Paříž.

Výročí události

■ 190. výročí české vlastenecké hymny. Píseň „Kde domov můj“ pochází z divadelní hry Josefa Kajetána Tyla „Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka“ na hudbu Františka Škroupa. Poprvé byla uvedena v Praze 21. 12. 1834. V roce 1918 se její první sloka stala českou částí čs. státní hymny. V roce 1930 se připojila druhá sloka slovenské hymny Nad Tatrou sa blýska. Po vzniku ČR (1993) zůstala jen první sloka.

■ 140. výročí založení Národního divadla v Brně 6. 12. 1884.

■ 110. výročí první světové války. Začala 28. 7. 1914, vyhlášením války Rakousko-Uherska Srbsku. Padlo v

HUSITSKÝ vojevůdce Jan Žižka v podání Mikoláše Alše. Zdroj: Wikipedie

ni 130 tisíc českých vojáků.

■ 85. výročí nacistické okupace Čech, Moravy a Slezska Německem dne 15. 3. 1939. Protektorát Čechy a Morava vyhlášen den nato.

■ 50. výročí pražského metra. Dne 9. 5. 1974 byl uveden do provozu první úsek - trasa C 1 Florenc-Kačerov.

■ 35. výročí svatořečení Anežky České dne 12. 11. 1989 ve vatikánské bazilice sv. Petra.

■ 35. výročí sametové revoluce. Od 17. 11. do 29. 12. 1989 se odehrálo období politických změn v ČSSR, které vedly k pádu komunistického režimu.

■ 30. výr. založení Pražské komorní filharmonie, 17. 11. 1994.

■ 25. výročí vstupu České republiky do NATO dne 12. 3. 1999.

■ 20. výročí vstupu České republiky do Evropské unie dne 1. 5. 2004.

Vojevůdci a politici

■ 850. výročí úmrtí Vladislav II., český král z rodu Přemyslovců, našim zemím zajistil rozkvět. (*asi

BEDŘICH SMETANA na obraze Jana Vilímka. Foto: Wikipedie

1110, + 18. 1. 1174)

■ 600. výročí úmrtí Jan Žižka, husitský vojevůdce, zemřel nedaleko Příbyslavi (*asi 1360, +11. 10. 1424)

■ 140. výročí narození Edvard Beneš, bývalý čs. prezident (*28. 5. 1884, + 3. 9. 1948)

■ 100. výr. narození Lubomír Štrougal, komunistický čs. premiér (*19. 10. 1924, + 6. 2. 2023)

Rok české hudby

Roky končí čtyřkou symbolicky odkazují na slavné skladatele. Magická čtyřka v české hudbě tak přináší výročí osobností i stěžejních děl.

Rok české hudby se poprvé slavil v roce 1924, při stém výročí narození Bedřicha Smetany. Letošní motto zní „Hudba jsme my“. Vedle klasiky nabídne žánry od lidové hudby přes jazz až po alternativu.

Jubilea skladatelů

■ 200. výr. nar. a 140. výr. úmrtí Bedřich Smetana, skladatel, autor nejslavnějšího cyklu symfonických básní Má vlast (*2. 3. 1824, +12. 5. 1884)

■ 170. výročí narození Leoš Janáček (*3. 7. 1854 + 12. 8. 1928)

■ 150. výr. narození Josef Suk, skladatel pozdního romantismu, pedagog a člen Českého kvarteta (*4. 1. 1874, + 29. 5. 1935)

■ 150. výr. narození Oskar Nedbal, skladatel, dirigent a violista (*26. 3. 1874, + 24. 12. 1930)

■ 130. výr. narození Pavel Bořkovec, skladatel a pedagog (*10. 6. 1894,

SVATÁ ANEŽKA ČESKÁ, patronka Čech, chudých a trpících.

Zdroj: Wikipedie

+ 22. 7. 1972)

■ 125. výr. nar. a 80. výr. úmrtí Pavel Haas, skladatel židovského původu, zahynul v Osvětimi. Mladší bratr Hugo Haas, populární herec. (*21. 6. 1899, +17. 10. 1944)

■ 120. výr. úmrtí Antonín Dvořák, světově nejhranější český skladatel, autor slavných Humoresek (*8. 9. 1841, +1. 5. 1904)

■ 120. výr. narození Emil František Burian, představitel české hudební avantgardy. Skladatel, dirigent, zpěvák, herec, režisér. (*11. 6. 1904, + 9. 8. 1959)

■ 100. výročí narození Jiří Šlitr, hudební skladatel, zpěvák a herec, člen autorské dvojice s J. Suchým (*15. 2. 1924, + 26. 12. 1969)

■ 65. výr. úmrtí Bohuslav Martinů, skladatel klasické hudby, jeden z nejhranějších českých autorů (*8. 12. 1890, + 28. 8. 1959).

■ 40. výr. úmrtí Dalibor Vačkář, hudební skladatel, scenárista, dramaturg a spisovatel (*19. 9. 1906, + 21. 10. 1984) (Pokračování přístě)

VLASTENECKÁ hymna Kde domov můj má 190. výročí. Zdroj: net

Prvním miminkem je Sofija

Na první miminko roku 2024 si v novoměstské porodnici museli na Nový rok počkat do večera. Až v 18 hodin a 19 minut se narodila holčička Sofija z Nového Města na Moravě.

V roce 2023 se v Nemocnici Nové Město na Moravě nejčastěji rodili Jakubové a Anny. Nejvíce - 66 dětí přišlo loni na svět v prosinci a nejméně - 35 porodů zaznamenala nemocnice v lednu.

„Celkem u nás přišlo na svět 325 chlapečků a 283 děvčátek. Největší z dětí vážilo 4.680 gramů, to nejmenší 670 gramů“ ohlíží se za loňskou nadálkou mluvčí nemocnice Helena Zelená Křížová.

Podle jejich slov přibýlo dětí narozených nesezdaným rodičům. Zatímco v roce 2021 jich bylo 38,8 procenta a o rok později 40,2 procenta, v roce 2023 se jich tu narodilo 42,1 procenta.

Z chlapečských jmen suverénně vedli Jakubové. Toto jméno se ve statistice novoměstské porodnice za rok 2023 vyskytlo hned sedmkrát. Následovali Matějové (15 x) a

Janové (13 x). Z dívčích jmen se na první příčce umístila Anna (12 x). Hned za ní Eliška a Viktorie (11 x) a poté Emma a Natálie (10 x).

„Objevila se ale i poněkud netradiční jména. Např. Kirill, Carlos Camilo, Emir, Enej nebo Nazar. Z dívčích jmen to byla třeba Linet, Agnesa či Jana Aya. Po letech se také v novoměstské porodnici narodily i děti s ryze českými, i když dnes již málo používanými jmény. Jako třeba Bedřiška, Doubravka nebo Jindřich,“ informuje mluvčí.

Prvorozených dětí přišlo loni na svět 219. Druhorozených 266, třetích v pořadí 91 a čtvrtých v pořadí 19.

„Děti pátých v pořadí v rodině se tu narodilo 10, šestých dvě a na svět přišlo také jedno desáté dítě v rodině. A rodila se také dvojčata. Jedenkrát to byli dva chlápci, dvakrát dvě holčičky. A třikrát se narodili chlapeček a holčička,“ přidává z radostných zpráv Helena Zelená Křížová.

Dětem a jejich rodičům přejeme šťastný život.

-lko-

Masopust letos nebude

Žďárský masopust v režii Lenky Šimo a skupiny patriotů lidových tradic se letos nekoná. V sobotu 10. 2. 2024 se lidé budou na náměstí Republiky bavit při městské akci s názvem Zimní futrování, s desítkami chutí z různých koutů světa.

Na pátý ročník Žďárského masopustu se tedy můžeme těšit napřesrok.

-lko-

Žďárské noviny

Vydává: Parola spol. s r.o., IČ 18199283, Fritzova 1552/34, 586 01 Jihlava, www.jihlavske-listy.cz/nzr - Vychází 1x měsíčně v nákladu 10.400 ks, zdarma do každé domácnosti, č. 2 vyšlo 2. 2. 2024. Vychází od roku 1994.

Redaktor: Lenka Kopčáková, mob.: 736 193 687, e-mail: nzr.redakce@centrum.cz - Inzerce: mob.: 732 235 415, e-mail: nzr.reklama@centrum.cz - Tisk: Czech Print Center a.s. - Registrace: MK ČR E, číslo indexu 11277 - Distribuce: RENVY Trade s.r.o., Grusova 413. Pardubice. Reklama: tel.: 567 578 027.

© Parola spol. s r.o. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Žďárských novin bez písemného svolení vydavatele je zakázáno.

Bezpečně a odborně prodám Vaši nemovitost

Mgr. Monika Krátká - právník a realitní odborník s 12 letou praxí v oboru

tel. 603 935 883 • monika.kratka@boreality.cz
www.boreality.cz

Nevíte si rady s dárkem?

k narozeninám,
k svátku, k výročí...?

Věnujte předplatné Jihlavských listů

jako dárek

Objednejte si Jihlavské listy
na www.jihlavske-listy.cz
nebo na: tel. 567 578 027
+420 732 506 256

SUDOKU

Žďárských novin

LEHČÍ

5			2					6
				5				4
		2		4			1	
3				6		5		
	8	6						
		9			8			
7				8		9		
9	6				5			
		4		7	1			3

Vaším cílem je doplnit tabulku sudoku o zbývající číslice 1 až 9 tak, aby se neopakovala žádná číslice ani ve sloupci, ani v řádku, ani v jednom z devíti čtverců o hraně tři čtverečky.

Řešení:

6	5	9	1	2	6	7	2	8
8	7	2	8	5	4	1	9	6
1	2	6	7	8	9	5	6	2
2	9	7	8	6	1	6	5	2
2	6	1	2	6	5	9	8	7
6	8	5	2	9	7	2	1	6
5	1	8	6	7	2	2	6	9
4	6	2	9	5	8	6	2	1
9	2	2	6	1	2	8	7	5

TĚŽŠÍ

					9		2
	1				9		
4					5		3
	6				4		
		8		2		3	6
	3					8	
			1			9	
		7		5		6	3
		1		6		7	

Řešení:

6	5	9	1	2	6	7	2	8
8	7	2	8	5	4	1	9	6
1	2	6	7	8	9	5	6	2
2	9	7	8	6	1	6	5	2
2	6	1	2	6	5	9	8	7
6	8	5	2	9	7	2	1	6
5	1	8	6	7	2	2	6	9
4	6	2	9	5	8	6	2	1
9	2	2	6	1	2	8	7	5

OPTIK
— ŽILKA —

VISION EXPERT

PRO VAŠE OČI

Profesionální diagnostika vidění a s tím spojené poradenství

Exkluzivní portfolio brýlových čoček Zeiss

Brýlové obruby nezávislých mezinárodních značek

Komplexní péče a servis k Vaším brýlím

Kontaktní čočky a vše kolem nich

Akceptujeme úhrady ze zaměstnaneckých benefitů

Oční optik Žilka s.r.o. | Masarykovo nám. 29, Jihlava | tel.: +420 733 537 521

www.optik-zilka.cz

Optik Žilka

optikzilka

